

אהבת חסד // האם צריך לעשות חסד עם שונא?
מכלכל בחסד // חזרה הוראת קבע. האם לא אקבל הלוואה מהבנק?

תורת חסד // מדוע אברהם נלחם עבור סדום?
דבר המערכת // ההבדל בין אנשי החסד הגדולים - איוב ואברהם

דבר המערכת

לעשות חסד, או לחפש את החסד

היה זה בעת ששימש הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל, כמשגיח ומפקח רוחני של תלמוד תורה 'עץ חיים'. בנו של אחד המלמדים חלה ואושפז בבית החולים. בביתו של המלמד שרר תוהו ובוהו, שאר ילדיו לא טופלו ולא קיבלו תשומת לב מהוריהם. לאחר יומיים של עייפות ודאגה, חשו המלמד ורעייתו, כי כח סבלם תכף כושל.

בשעת ערב, נכנס רבי אריה לבית החולים, מלווה ברעייתו הרבנית מרת ציפורה חנה ע"ה, וביקש מן המלמד וזוגתו כי ישובו לביתם, כשהוא מציע, שהם - רבי אריה והרבנית - יהיו עם הילד בלילה. המלמד כמובן התנגד, וכי יטריח את המשגיח הנערץ וימנע ממנו את מנוחת הלילה!?

וכיצד לבסוף שינה את דעתו? רבי אריה הסביר לו במתק לשון, כשתחנונים בקולו, כי ברצונו לקיים שיחה ארוכה ופרטית עם רעייתו, ובביתם בן החדר האחד, בלתי אפשרי לעשות זאת כאשר כל הילדים נמצאים שם. אשר על כן, האפשרות הטובה ביותר עבורם היא, המשך בעמוד הבא

קריאה: להקים מערכת סיוע לפרנסה!

איש את רעהו עמ' 3

תורת חסד

הגאון רבי גבריאל יוסף לוי שליט"א
ראש ישיבת "באר התורה" ונשיא הגמ"ח

פלא גדול מתעורר בלב כל אחד כאשר הוא מתבונן בהנהגתו של אברהם בפרשתנו:

מדוע אברהם נלחם עבור סדום?

מצד אחד, כאשר נצטווה לעקוד את בנו יחידו, שותק אברהם ומקבל בהכנעה את הציווי, ולא מנסה, ולו ניסיון קל שבקלים, לבקש את רחמי הבורא, ולא רק זאת, אלא ממחר ומזדרז, ורץ בשמחה רבה לעשות רצון קונו. ומצד שני, כאשר הקב"ה מודיע לאברהם אבינו על כוונתו להפוך את סדום, מנסה אברהם בכל כוחו לעצור זאת ולבטל את הגזירה. מדוע אפוא, לא קיבל אברהם את הגזירה ללא עוררין, כפי שעשה בציווי העקידה?

עמידתו הנחרצת של אברהם אבינו לטובת אנשי סדום מעוררת תמיהות נוספות:

א. מדוע טרח כל כך אברהם אבינו למנוע את מותם של אנשי סדום, והרי דרכם היתה מנוגדת לחלוטין לדרכו, כי בשעה שהוא ביקש להפיץ את אור החסד בכל מקום, עמדו הם ופיתחו את שיטת 'מידת

המשך בעמוד הבא

תגובות והערות על המדורים השונים יתקבלו בברכה בדוא"ל: Alon@hagmach.org.il | או 6428158@gmail.com

מכתבים מובחרים יפורסמו בל"ג (ניתן בעילום שם)

פניות לגמ"ח המרכזי בדוא"ל: office@hagmach.org.il או בפקס: 052-6428158

לקיים את שיחתם כאן, וכי יעשה לו טובה גדולה מאד אם יאפשר להם זאת...

את מידת החסד, אנו למדים מדמותו של אברהם אבינו ע"ה. בפרשתנו מסופר, איך ישב על פתח אוהלו, שמש יוקדת בחוץ, גופו דואב מכאבי 'שלישי למילה', ושאיפה אחת ממלאת אותו: לזכות לאורחים גם ביום הזה. אבל השרב הכבד הניס את האנשים מן החוצות, ואין אורחים לרפואה.

כשראה הקב"ה את רצונו העז, הוא גילה את עיני אברהם, וכך ראה את שלושת המלאכים המחופשים לערבים. הוא קופץ עליהם כמוצא שלל רב, ותכף מתחיל להתרוצץ לכבודם ולהביא לפנייהם מכל טוב הארץ.

היה מקום לשאול: אם ראה הקב"ה כי מצטער אברהם בכך שאין אורחים, למה לא פשוט הכניס את החמה חזרה לנרתיקה, וכך היו האורחים באים כרגיל? מדוע היה צריך לשנות את טבעם של המלאכים כדי שידמו כערבים?

נדמה שהתשובה היא, שהקב"ה ידע שרצונו של אברהם עבדו, לקיים את מצוות הכנסת האורחים דווקא במצב כזה של קושי, של חולי וחום. הוא רצה להועיל לאחרים, להטיב עם הברואים, ולהידבק בדרכיו של הבורא - דווקא כשזה לא פשוט. ודבר זה התגלה במלוא היופי וההידור, דווקא אצל האורחים שנראו כעובדי גילולים, כשהדבר אינו מונע מאברהם לטרוח ולכבדם.

הברייתא באבות דרבי נתן (ז א) מספרת, על איוב שהיה בעל חסד עצום. כשבאה עליו הפורענות, התאונן, וטען שהיה מאכיל רעבים ומשקה צמאים ומלביש ערומים כמפורש בפסוקים. ואף על פי כן, אמר לו הקב"ה, איוב, עדיין לא הגעת לחצי שיעור של אברהם. למה? ממשיכה הברייתא: "אתה יושב ושוהה בתוך ביתך ואורחין נכנסים אצלך, את שדרכו לאכול פת חטים האכלתו פת חיטים, את שדרכו לאכול בשר האכלתו בשר, את שדרכו לשתות יין השקיתו המשך בעמוד הבא

סדום' שבעולם, וגם אם לא היתה בו שאיפה עצמית להכחדתם, אך מדוע ניסה לעצור זאת בכל כוחו ולא נתן לדברים להימשך בלא התערבות. אדרבא, יהיה יותר טוב לעולם כשהרע ייכחד מהעולם.

כיצד העלו על דעתם אברהם ומשה שיש להם מה 'לחדש' לקב"ה?

ב. הרי אברהם אבינו, גדול המאמינים, ודאי לא העלה על דעתו שיש צדדים מסוימים שלא עלו במחשבת הבורא לפני החלטתו, ואם כן, מה הוא סבר בהפצרותיו אל הבורא, האם הקב"ה לא יודע מעצמו לבדוק אם יש צדיקים שיגנו על העיר? מדוע היתה לו תקווה שדבריו יחדשו משהו אצל ה'יודע כל מעשה בני אדם וכל מחשבותם' וישנו את הגזירה?

כאשר נצטווה לעקוד את בנו יחידו, שותק אברהם ומקבל בהכנעה את הציווי, ולא מנסה, ולו ניסיון קל שבקלים, לבקש את רחמי הבורא, ולא רק זאת, אלא ממחר ומזדרז, ורץ בשמחה רבה לעשות רצון קונו.

דבר דומה לזה אנו מוצאים, בזמן שהקב"ה הטיל על משה רבנו את הנהגת בני ישראל, כאשר משה לא ממהר לקבל את התפקיד, מחשש שהדבר יפגע באהרן אחיו. וגם על כך יש לשאול, הרי ודאי לא עלה על דעתו שצערו של אהרן נסתר מהקב"ה, ועם כל זאת מבקש ממנו הקב"ה להנהיג את ישראל, הוא ולא אהרן, וא"כ מדוע משה לא קיבל את הדברים כמות שהם בלא לנסות לשנותם.

המשגיח רבי גדליה אייזמן זצ"ל היה מחדד את הדבר, באשר ידוע שמשה עמד על שלו במשך שבעה ימים, ורק לאחר מכן התרעם עליו הקב"ה, והרי לנו, שמשמים הסכימו לכך שהדברים לא יתקבלו על ידו ברגע הראשון, ורק כאשר זה נמשך שבעה ימים, היתה עליו תרעומת.

כלומר, אילו היה מתנגד משה לתפקיד הנהגה רק ארבעה ימים ואז היה מקבל על עצמו את התפקיד, לא היתה עליו כל תרעומת, וטענותיו לקב"ה על כך שאהרן עלול להצטער, היו נכונות וראויות להיאמר. והדבר דורש הסבר, כיצד העלה משה על דעתו, שהקב"ה לא מודע לצערו של אהרן, שהיה משה צריך 'לחדש' זאת לקב"ה.

ראוי לכל מתבונן לעיין בדברים. ציבור הקוראים מוזמן בזאת להעלות את תשובותיו על הכתב ולהעביר למערכת הבטאון. בעז"ה נעמיק עוד בענין זה בפרק הבא.

ניתן להאזין מידי יום לשיעור היומי הנמסר בהיכל ישיבת "באר התורה" לאחר תפילת שחרית, ובו מסרים חינוכיים מפרשת השבוע. מספר הטלפון: 2 > 1 > 077-314-1174

לתגובות: Alon@hagmach.org.il או: 6428158@gmail.com

דבר המערכת המשך מעמוד 2

יין. אבל אברהם לא עשה כן, אלא יוצא ומהדר בעולם, וכשימצא אורחין מכניסן בתוך ביתו, את שאין דרכו לאכול פת חיטין האכילהו פת חיטין, את שאין דרכו לאכול בשר, האכילהו בשר, ואת שאין דרכו לשתות יין, השקהו יין" וכו'.

כלומר, ההבדל בין אברהם לאיוב היה, שאברהם לא ביקש לענות על צרכי הנצרכים, אלא הוא חיפש לעשות חסד. ראשית, הוא רץ ותר אחר אנשים שיאותו שיהנה אותם, ושנית, הוא הטיב עמם בדברים שאין דרכם בכך והם אינם מרגישים חסרון בלעדיהם, בעוד איוב 'רק' ראה במצוקת הזולת והתחסד עם הנצרכים שבאו לפתחו כדי למנוע מהם סבל. וזה הבדל עצום.

והנהגתו זו של אברהם ניכרת בפרשתנו, כשלמדים איך רץ אחרי אורחיו, כאילו הם העושים עמו טובה שמואילים בטובם לקבל ממנו את כל הטוב שהוא מציע להם. ולכן, לא משנה שהם ערבים, עובדי כוכבים, ואולי אפילו לא זקוקים לחסדיו. משום שהוא רצה ושאל והשתוקק לתת מעצמו עבורם, וכל כולו ייחל, שיזכו אותו לקיים עמם מצוות חסד.

זאת הגישה הנכונה למצוות החסד: לרצות לעשות טוב. לא כי אנו מרחמים, ולא כי רע לנו כשהשני מצוי בצער, אלא כי אנו שואפים לקיים את המצווה, להתדבק בדרכי הבורא, שזו עיקר מטרתנו ותכליתנו בעולם. ■

” כן ממש בענין זה של חסד, כשאדם יהיה לו אהבה למדה זו, יהיה מחפש בכל כוחו, איך לעשות חסד עם חברו, וגם יעשה הכל בעין יפה... בגדר האהבה ולא בגדר ההכרח.

” (אהבת חסד ח"ב פ"א)

לכבוד מערכת עמוד החסד

לפני מס' חודשים פרסמתם את מכתבי במדור זה, כאשר לאחר מכן הופתעתי לגלות את ההדים הרבים שהמכתב עורר. עתה, ברצוני לעורר את הקוראים ואת הנהלת הגמ"ח, בענין נוסף וחשוב עד מאד.

בציבור החרדי מצויות משפחות רבות במצב כלכלי לא קל. ואם כך בשגרה, הרי שהדבר משמעותי יותר בתקופת המגיפה שגרמה לקשיי פרנסה נוספים עבור משפחות רבות.

אמנם, הממשלה נותנת סיוע כלכלי לרבים, אך מטבע הדברים העזרה לא מועילה לכולם. משפחות חרדיות רבות מוצאות את עצמן לאחרונה בשבר כלכלי של ממש!

היה מן הראוי בשעה זו, שהעוסקים בצרכי ציבור באמונה יטכסו עצה ותבונה, כיצד ניתן להרים את הנושא, וליצור מערכת משמעותית שתסייע לפרנסה למשפחות החרדיות.

כוונתי, לא לעזרה של 'צדקה' למשפחות עניות, שזה דבר שכבר נעשה. אלא לסיוע למציאת פרנסה ברווח, ובפרט למשפחות שתורתם אומנותם - ועול הפרנסה בעיקר על הנשים.

דומני, שאין ארגון שעוסק בזה בצורה כוללת ומשמעותית.

ישנם מספר נושאים שאפשר לסייע בהם:

ראשית, להקים מערכת הלוואות ייחודית, שתלווה כספים להקמת עסקים, או להשלמת לימודים בתחומי העיסוק המקובלים בקרב הנשים, כגון בתחום המיחשוב, גרפיקה, אדריכלות, ראיית חשבון וכדו'. בכך, לראשונה, הלוואות לא תהיינה רק עזרה למי שנקלע לחובות וכדו', אלא "ממציא לו מלאכה" כדברי הרמב"ם במתנות עניים (פ"י ה"ז), שהיא המעלה הגבוהה ביותר של צדקה, יותר מצדקה לעניים!

בנוסף, יינתן סיוע להקמת חברות שיעסיקו עובדות חרדיות, כגון בתחומי התכנות, אדריכלות, חשבונאות וכדו', כשהדגש יהיה על: א. סביבה חרדית כשרה לחלוטין. ב. העסקה בתנאי השכר המקובלים בשוק הכללי, ולא נמוכים יותר כפי שמצוי במקומות כאלו.

למותר לציין, שכל זה צריך לארגן בצורה מקצועית, תוך הכנת תכנית עסקית ובטחונות מזומנים להלוואות.

לתגובות: Alon@hagmach.org.il או: 6428158@gmail.com

מציון, ארגוני ההצלה, היועצים הרפואיים, הגמ"ח המרכזי, ועוד רבים.

אשמח לשמוע את תגובות הציבור לקריאתי.

בכבוד רב

דוד יעקובסון, ירושלים

הנני בזאת לקרוא לכל מי שמסוגל להרים את הכפפה, לעשות ולפעול! הדבר אפשרי בהחלט! הציבור החרדי הוכיח את עצמו בהקמת מערכות רציניות, מאורגנות, ומעוררות התפעלות בהצלחתם. מספיק להביט בארגוני החסד החרדיים שחוללו מהפך של ממש, יד שרה, עזר

אתם שואלים
והרב גוטמן
משיב

שאלות ותשובות בנושא כלכלת הבית - בשיתוף ארגון מסילה
הרב ישראל גוטמן | מומחה לכלכלת המשפחה ומנהל מקצועי במסילה

מכלכל בחסד

שאלה:

חשוב לדעת, כי ניתן לשפר את הדירוג מעט כמעט באופן מיידי, כלפי חלק מהנתונים, זאת על ידי היזהרות מחריגה ממסגרת האשראי, התרחקות מקצה המסגרת, פרעון הלוואה, וכדו'. אך דברים שגרמו לדירוג שלילי, משפיעים לרעה עד 3 שנים מיום הרישום.

כמו"כ חשוב לדעת, שמי שנתקל בבעיית קבלת אשראי בגלל חיווי שלילי, ישנן פתרונות המאפשרות לתקן את הנתונים במאגר, אך יש לכך מחיר. חשוב להתייעץ עם מומחים (בעלי נסיון בלבד) היודעים לתת את המענה, אבל לא כדאי להיכנס למקום שלא תמיד יודעים איך יוצאים ממנו.

בסייעתא דשמיא, אירסתי לפני כשבועיים את בתי תחי'. כשבאתי לבקש מהבנק הלוואה להוצאות החתונה, בדקו בבנק את חיווי האשראי שלי ולהפתעתי סורבתי. בבנק אמרו לי שהם אינם מאשרים לי את ההלוואה, משום שבשנים האחרונות חזרו לי הוראות קבע.

אשמח מאד להבין, ראשית מהו בכלל אותו 'חיווי אשראי', ושנית מדוע הוראת קבע שחזרה לי לפני שנתיים וחצי מפריעה לי היום לקבל הלוואה.

תשובה:

לסיום, כדאי להכיר וללמוד, מהם הדברים הגורמים לירידה בניקוד, ולעיתים אף לרישום שלילי:

- ✓ ריבוי הלוואות.
- ✓ החזרי הלוואות גבוהים כל חודש.
- ✓ ריבוי חשבונות בנק.
- ✓ חזרת צ'ק מסיבות אכ"מ (גורם גם לרישום שלילי).
- ✓ חזרת הו"ק מעל 200 ש"ח מסיבות אכ"מ (גורם גם לרישום שלילי).
- ✓ מיצוי מסגרת אשראי בבנק עד תומה.
- ✓ חריגה ממסגרת אשראי בבנק או בחברת האשראי.
- ✓ פיגור בהחזרי הלוואות או משכנתא (גורם גם לרישום שלילי).
- ✓ חשבון מוגבל, תהליך בהוצל"פ (גורם גם לרישום שלילי).
- ✓ ועוד.

בשנה האחרונה נכנסה למערכת הבנקאית מערכת נתונים חדשה, מאגר נתוני אשראי שהקים בנק ישראל, המשקלל מידע על לקוחות הבנק, לפי דרך התנהלותם הכלכלית בחשבון הבנק שלהם. רבים וטובים נפלו שדודים מול המערכת הזו, כאשר הם אינם יודעים שכל חזרה של הוראת קבע מסיבות אי כיסוי מספיק (אכ"מ), משפיעה מיידיית על האפשרות שלהם לקבל: משכנתא, הלוואה, הגדלת מסגרת אשראי, כרטיס אשראי ועוד.

ישנם בחורים, שטרם נישואיהם, מחוסר שימת לב, חזרה להם הוראת קבע בודדת, או שפיגרו בתשלומי הלוואה קטנה שלקחו, או חרגו ממסגרת אשראי בבנק לאורך זמן, וכשהם מגיעים לקבל משכנתא, הבנק מסרב להם בכל תוקף.

ניתן לשלוח שאלות בדוא"ל: Alon@hagmach.org.il
או בדוא"ל: 6428158@gmail.com